

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра початкової та дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Дмитро GERЦЮК

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини
дошкільного віку

освітній рівень другий (магістерський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 012 «Дошкільна освіта»
освітня програма Дошкільна освіта
факультет педагогічної освіти

2023-2024 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини дошкільного віку» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта

Розробник: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти Мачинська Н.І.

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

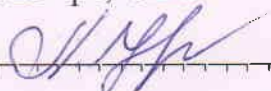
Протокол від “_29_”_серпня_2023 р., №_1_

Завідувач кафедри Наталія Мачинська

Робочу програму погоджено Навчально-методичною комісією факультету педагогічної освіти

Протокол від « 30 » серпня 2023 р., № 1

Голова НМК

Любов НОС

Робочу програму затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від “_30_”_серпня_2023 р., №_1_

Голова Вченої ради доц. Герцюк Д.Д.

© Мачинська Н.І., 2023 рік

© Мачинська Н.І., 2023 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
	012 «Дошкільна освіта»		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
	1-й	1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5,5.	Освітній рівень – другий (магістерський)	Лекції	
		16 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		32 год	24 год
		Лабораторні —	
		Самостійна робота	
		72 год	88 год
		Вид контролю: <i>1-й семестр – іспит</i>	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування у студентів уявлень про організаційні, психологічні та методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку дитини дошкільного віку.

Завдання:

- сформувати практичні уміння та навички з проведення комплексної підтримки дітей дошкільного віку та здійснювати їх психолого-педагогічний супровід в умовах ЗДО;
- ознайомити із нормативними та теоретико-практичними засадами психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку;
- оволодіння знаннями і уміннями проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей шкільного віку;
- оволодіння вміння з надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО;
- оволодіння вміння з надання різного виду послуг дітям дошкільного віку з родин учасників АТО та ВПО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістр повинен

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування:

загальних компетентностей:

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

спеціальних (фахових) компетентностей:

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

досягнення таких програмних результатів навчання:

ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН-5. Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН-6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПРН-10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Після опанування цієї навчальної дисципліни студент буде:

- *знати* особливості організації освітнього процесу в умовах ЗДО; принципи, завдання, зміст і різновиди технологій, що забезпечують психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного віку; усвідомлювати основні чинники та особливості партнерської взаємодії у процесі забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей ЗДО;

- *уміти* застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань; здійснювати психолого-педагогічний супровід із позицій різних теорій розвитку особистості; вміти розробляти індивідуальні навчальні плани та програми для дітей з особливими освітніми потребами на основі визначення їхніх потреб; здійснювати оцінку ігрової діяльності, сенсорного та мовленнєвого розвитку дитини; здійснювати оцінку фізичного розвитку дитини; здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками; збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям

Тема 1. Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям у ЗДО

Знання інтегративної парадигми як засадничого орієнтиру психолого-педагогічного супроводу. Розуміння концепцій, методології, методик психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей. Знання діагностичного іструментарію задля вивчення індивідуально-психологічних особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Здатність обирати доцільні технології психолого-педагогічного супроводу.

Тема 2. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного віку

Знання соціальної ситуації розвитку, провідних видів діяльності, психологічних новоутворень, сензитивних періодів та вікових криз раннього дитячого та дошкільного віків. Здатність здійснювати феноменологічну

характеристику вікових періодів дошкільного дитинства. Уміння діагностувати мотиваційний, соціальний, інтелектуальний та емоційно-вольовий складники психологічної готовності дитини до шкільного навчання. Уміння використовувати технології психолого-педагогічного супроводу дитини на усіх етапі її перебування в ЗДО: від адаптаційного періоду – до переходу до шкільного навчання.

Тема 3. Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини.

Знання основних закономірностей, передумов, джерел, рушійних сил психічного розвитку дитини та понять, що характеризують її онтогенез (дозрівання, розвиток, формування, становлення, навчання, виховання). Усвідомлення сутності вікової періодизації за підходами зарубіжних та вітчизняних учених. Уміння на основі критеріїв, показників визначати вікові періоди, стадії та фази психічного розвитку дитини.

Змістовий модуль 2. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини раннього дитячого та дошкільного віку

Тема 4. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в ігровій діяльності

Знання теоретико-методичних засад психолого-педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей раннього та дошкільного віку. Здатність до проектування, організації і керівництва ігровою діяльністю дітей та формування у них досвіду самостійної творчої діяльності із достатнім ступенем активності та свободи. Уміння доцільного використання технологій психолого-педагогічного супроводу, які б забезпечували розвивально-виховне ігрове середовище у ЗДО і сприяли психічному та особистісному розвитку дитини.

Тема 5. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини.

Знання основних положень, концепцій, понять психології творчості; методологічних, психологічних та педагогічних аспектів проблеми розвитку творчої особистості дитини. Усвідомлення психологічного змісту навчання і виховання в контексті їх впливу на розвиток творчості у дитини дошкільного віку. Уміння виявлення та діагностики якостей творчої індивідуальності дітей дошкільного віку; організації розвивального середовища ЗДО задля створення оптимальних умов активізації творчих здібностей дитини.

Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей із родин учасників АТО/ООС та ВПО у ЗДО.

Знання психологічних особливостей дітей із родин учасників АТО/ООС та ВПО та чинників соціального середовища, що спричинили набуття ними специфічного життєвого досвіду. Уміння обирати доцільні технології психолого-педагогічного супроводу дітей з родин учасників АТО/ООС та ВПО (технології моніторингу

психічного стану дітей; врахування індивідуальних особливостей розвитку; активізації психологічних захистів і особистісного потенціалу; здоров'язбережувальні та корекційно-розвивальні; актуалізації здібностей; організації підтримуючої міжособистісної комунікації; виховні).

Тема 7. Технології психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (ООП) у ЗДО.

Знання психологічних особливостей дітей з ООП за характером та глибиною наявних порушень розвитку. Знання повноважень членів команди супроводу дитини з ООП, основні аспекти діяльності вихователя, асистента вихователя в інклюзивній групі ЗДО, спеціалістів (практичних психологів, дефектологів, логопедів, соціальних педагогів) та батьків/опікунів дитини. Уміння забезпечувати ефективне співробітництво педагогів, батьків/опікунів та різних фахівців у реалізації індивідуальної програми розвитку, соціального, педагогічного і психологічного супроводу дитини з ООП. Уміти обирати доцільні технології створення інклюзивно-розвивального простору ЗДО.

Тема 8. Педагогічні умови організації психолого-педагогічної партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї

Знання типологічних особливостей родин та різновидів партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї. Уміння обирати доцільні технології організації психолого-педагогічної партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї (технології моніторингу; врахування індивідуальних особливостей розвитку; активізації психологічних захистів і особистісного потенціалу; здоров'язбережувальні та корекційно-розвивальні; актуалізації здібностей; організації підтримуючої міжособистісної комунікації; виховні).

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви модулів, змістових модулів і тем	Усього годин	Кількість годин денна форма / заочна форма					
			у тому числі					
			лекції	практичні заняття	лабор.	інд.	самост. робота	
1	2	3	4	5	6	7	8	8а
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям								
1.	Тема 1. Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям у ЗДО	16 /14	2 /1	4/ 3				10

2.	Тема 2. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного віку	16 /16	2/1	4/3			10	12
3.	Тема 3. Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини.	16 /14	2 /1	4/3			6	10
Змістовий модуль 2. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини раннього дитячого та дошкільного віку								
4.	Тема 4. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в ігровій діяльності	14 /14	2 /1	4/3			8	10
5.	Тема 5. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини.	16 /14	2 /1	4/3			10	10
6.	Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей із родин учасників АТО/ООС та ВПО у ЗДО.	16 /16	2 /1	4/3			10	12
7.	Тема 7. Технології психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (ООП) у ЗДО.	16/16	2 /1	4/3			10	12
8.	Тема 8. Педагогічні умови організації психолого-педагогічної партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї	14/16	2 /1	4/3			8	12
	Усього годин	120	16 /8	32 /2 4			72	88

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
1.	Тема 1.1. Філософія дитинства Тема 1.2. Закономірності і динаміка психічного розвитку та формування особистості дитини в онтогенезі	4	2
2.	Тема 2.1. Психічний розвиток і формування особистості дитини в ранньому дитячому і дошкільному віці Тема 2.2. Психолого-педагогічний супровід дитини у контексті біогенетичного, когнітивного, психосексуального, психосоціального та діяльнісного підходів.	4	2
3.	Тема 3.1. Психолого-педагогічний супровід дітей у ЗДО. Тема 3.2. Різновиди психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку	4	2
4.	Тема 4.1. Педагогічні умови ефективної організації ігрової діяльності в ЗДО.	4	2

	Тема 4.2. Типологія ігрових технологій.		
5.	Тема 5.1. Роль педагога ЗДО на кожному з етапів формування та розвитку дитячої творчості. Тема 5.2. Модель конструкторської творчості дошкільників	4	2
6.	Тема 6.1, 6.2. Особливості організації психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку із родин учасників АТО/ООС та ВПО у ЗДО	4	2
7.	Тема 7.1. Педагогічні умови ефективного впровадження технологій психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (ООП) у ЗДО. Тема 7.2. Типологія дітей з ООП: організація психолого-педагогічного супроводу.	4	2
8.	Тема 8.1. Чинники ефективної організації педагогічної партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї. Тема 8.2. Проектування моделей педагогічної взаємодії ЗДО, сім'ї та громадськості.	4	2
	Усього годин	32	16

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає опрацювання тем і питань (зокрема публікації у фахових, періодичних виданнях, інтернет-джерела), необхідних для засвоєння навчальної дисципліни.

9. Методи та форми навчання

Викладання навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини дошкільного віку» здійснюється у формі лекцій, семінарських занять, самостійної роботи.

Лекційні заняття є формою аудиторного заняття, де на проблемному рівні забезпечується доведення викладачем навчальної інформації шляхом викладу загальних і особливих положень теми. Лекції є основним джерелом знань. Вони охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчального курсу. Метою лекції є висвітлення лектором проблем теоретико-методологічного характеру, визначення основних категорій, аналіз важливих аспектів аналізованих проблем з метою формування у магістрів комплексу знань, вмінь і навичок у

сфері виховання та навчання здобувачів освіти на різних рівнях. Необхідною умовою для досягнення означеної мети є перманентне ознайомлення з новітньою науковою та навчальною літературою. Практичне (семінарське) заняття є формою навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання магістрами завдань. Контроль теоретичних знань магістрів забезпечується шляхом обговорення попередньо визначених питань. Практичне заняття сприяє формуванню вміння вирішувати конкретні практичні завдання. Самостійна робота є основним засобом опанування студентами навчального матеріалу у позааудиторний час, що передбачає опрацювання конспекту лекцій та самостійне освоєння навчального матеріалу за окремими темами, опрацювання нормативно-правових актів та програм за темою заняття, а також рекомендованої наукової та навчальної літератури, підготовка до заліку.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні, навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичні рекомендації тощо.

Консультації є формою аудиторного або індивідуального заняття, що сприяє глибшому та повнішому засвоєнню тем навчальної дисципліни.

Методи навчання: поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій; словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо); пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні методи: спостереження, демонстрація; практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анутовання, написання наукових тез); відеометод: дистанційні, мультимедійні.

Види роботи здобувачів: виступ-презентації.

11. Методи контролю

Оцінка якості засвоєння навчальної програми включає поточний контроль успішності, модульний контроль та складання іспиту.

Для поточного контролю засвоєння магістрантами навчального матеріалу передбачається проведення семінарських занять; перелік яких наводиться в робочій навчальній програмі.

Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу передбачається контроль знань, порядок проведення та зміст якого наводяться в робочій навчальній програмі.

Для організації самостійної роботи студентів передбачається написання рефератів та доповідей, а також складання конспектів занять, виготовлення наочного матеріалу.

12. Розподіл балів

Система оцінювання навчальних досягнень студентів та накопичення балів прописано в силабусі освітнього компоненту.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		

Зарахування результатів навчання, здобутих в неформальній і інформальній освіті

Результати навчання, здобуті у неформальній та інформальній освіті з Освітології, зараховуються відповідно до Порядку визнання у Львівському національному університеті імені Івана Франка результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Оцінюються результати відповідною кількістю балів, яку визначено для конкретної теми чи змістового модуля цієї програми.

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчального курсу.
2. Конспекти лекцій.
3. Підручники та їх електронні форми (зазначені у списку літератури).
4. Навчальні посібники (зазначені у списку літератури).
5. Мультимедійні презентації до лекцій, відеоматеріали, електронні ресурси Інтернет мережі.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ІППО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти) / Київ: 2022. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>

2. Психолого-педагогічні засади технологій супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі їх соціальної інтеграції : кол. монографія / [авт. кол.: Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко, Т. Д. Каменщук, А. Г. Обухівська, Г. В. Якимчук] ; наук. ред. А. Г. Обухівська, Т. Д. Ілляшенко. – Київ : Ніка-Центр, 2020. – 113 с.

3. Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб: концепція, методика, технології : навчально-методичний посібник / І. О. Луценко, А. М. Богуш, Л. О. Калмикова, В. У. Кузьменко, С. І. Поворознюк, О. Д. Рейпольська ; за наук. редакцією І. О. Луценко. – Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 213 с.

4. Психолого-педагогічний супровід формування особистості дошкільника : колективна монографія / Т. Кочубей, В. Кузь, Л. Іщенко [та ін.]; за заг. ред. В. Кузя.– Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 212 с.

Допоміжна:

1. Антонова О.Є. Психолого - педагогічний супровід обдарованої особистості учня // "Школа становлення відповідального громадянина". Авторська модель Людмили Корінної: Навчально-методичний посібник / Автор-упорядник Л.В. Коріння; за заг. ред. С.В. Кириленко, О.І. Кіян, І.Н. Євтушенко. Київ - Житомир – Чернівці: "Букрек", 2020. - С. 55-68.

2.Борова В. Є., Ілюк Л. В., Кирилович О. Ф., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Мисько І. П., Міськова Н. М., Пагута Т. І., Петрук О. М., Сойко І. М., Хом'як О. А., Шкабаріна М. А. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. – Рівне : О. Зень, 2021. – 560 с. URL: https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/bitstream/123456789/2517/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%86%D0%AF_%D0%86%D0%9F%D0%9E_%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%9A%D0%90_%D0%A4%D0%86%D0%9D%D0%86%D0%A8.pdf

3. Козлюк О.А. Міждисциплінарний підхід до вивчення феномену дитинства // О. А. Козлюк / Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. - 2016. - № 26. - С. 26-31. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2016_26_6

4. Кочубей Т. Д. Філософія дитинства: соціально-педагогічний аспект : навч. посіб. / Т. Д. Кочубей. – Умань : ФОРМ Жовтий О. О., 2014. – 185 с.

5. Мачинська Н.І. (2022). Формування життєвої компетентності дитини дошкільного віку – умова забезпечення наступності поетапного розвитку дошкільник – учень початкової школи (О. Маєр). Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. В. № 2. С. 109-115. URL : <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4595>

6. Мачинська Н.І. (2021). Стан здоров'я дітей і молоді як джерело конструювання змісту здоров'язбережувального виховання в загальноосвітніх школах Польщі (Л.

Сливка). Людинознавчі студії. № 44 С. 165-171. URL : http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy?fbclid=IwAR3UaUAmJzJ_1PJQ5GxUFvPH4I4wzgNM5kT6R-k9nULcYbkLhNaDzjnC-1k

7. Олійник М. І., Журат Ю. В., Фесун Г. С. Розвиток та діагностика пізнавальних процесів дошкільника: навчально-методичний посібник. Чернівці: Родовід, 2019. 176 с.

8. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ: навчально-методичний посібник / Компанець Н.М., Луценко І.В., Коваль Л.В. К.: Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с.

9. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст] : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 296 с.

10. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 р. № 86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-п#Text>.

11. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.

12. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 18.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

13. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні Лист МОН від 02.04.2024 № 1/3845-22 URL:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voennogo-stanu-v-ukrayini>

14. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН від 21.08.2023 № 1/12490-23 URL:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

15. Прохоренко, Л. І., & Орлов, О. В. (2021). Діти з особливими потребами в умовах кризових викликів: навчання і супровід: Наукова доповідь на вебконференції «Учені НАПН України – українським учителям», 25 серпня 2021 р., м. Київ, Україна. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 3(2), 1-8. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-11>

16. Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини в умовах закладу дошкільної освіти і сім'ї: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції для науковців, практичних працівників та студентів (18 жовтня 2018 р.) / [гол. ред. Л. В. Іщенко] – Умань: АЛМІ, 2018. – 89 с.

17. Психолого-педагогічна підготовка дітей до школи : навчально-методичний посібник / Т. В. Філімонова. – Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. – 218 с.

Інтернет-ресурси:

Психолого педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку в умовах війни / https://www.youtube.com/watch?v=a9wggKw_zy8